

Ondersteuning vanuit de gemeente bij opvoeding in seksualiteit en relaties

Inleiding

Binnen de samenleving van Nederland gaat er veel mis op het gebied van huwelijk en seksualiteit. Veel huwelijken lopen vast (1 op de 2 á 3 huwelijken strandt) en domineert seks de maatschappij. Dat is iets wat niet bij de muren van de kerk ophoudt. Daarbinnen vertoont zich hetzelfde patroon. En het taboe om over een onderwerp als seksualiteit te praten is in de kerk nog groter dan daarbuiten. En dan te bedenken dat Gods de uitvinder is van het huwelijk is en dat Hij positief tegen seksualiteit aankijkt. Het is duidelijk Gods bedoeling om seksualiteit in te bedden in de huwelijksrelatie als een goede bedding om de krachtige stroom van seksualiteit te geleiden. Er is dus veel voor te zeggen om aandacht te geven aan relatievorming, dus op jonge leeftijd te starten met de ontwikkeling en de bouw van dijken, zodat de seksualiteit ingebed kan worden en niet vroeger of later zorgt voor een dijkdoorbraak. Daarom willen we binnen de Samenwerkings Gemeente Alexanderpolder (SGA) een bijdrage leveren aan relatievorming richting een huwelijk; dus het opbouwen van een goede liefdespolder met stevige dijken en diepe stromen.

Hoe we tegen het huwelijk aankijken is samengevat in de brochure "Het huwelijk. Gods idee en Gods mysterie". Deze brochure is in het voorjaar van 2007 voor het eerst aan alle gemeenteleden vanaf 14 jaar uitgereikt. We realiseren ons echter dat één keer vertellen niet genoeg is. Eigenlijk moet iedereen in de verschillende levensfasen, toegespitste informatie ontvangen. Daarom hebben we als kerk een lijn gecreëerd om kinderen en jongeren te helpen bij het seksueel opgroeien en hun ouders te helpen bij het opvoeden. We willen, als kerk, een bijdrage leveren aan een goed beeld rond deze onderwerpen.

Dit aandachtsveld staat niet op zichzelf. Het vormt binnen ons jeugdwerk één van de 8 (a 9) kerndoelen. Naast bidden, God grootmaken, bijbellezen, vieren, getuigen, kiezen en dienen (en wellicht geven) vormt het palet waar we aan willen werken, zodat na deelname aan het jeugdwerk de jongere (beter) in staat is om God te verheerlijken en te genieten van een Godsrelatie, om alleen of samen met anderen zich in te zetten voor de gemeente, een relatie aan te gaan, een taak in de maatschappij uit te oefenen en zorg aan te bieden.

A. Kinderjaren

In deze periode ligt de verantwoordelijkheid primair bij de ouders. Als het goed is, vragen kinderen in deze fase nog veel aan de ouders. Er zijn 2 momenten waarop ouders goed met hun kinderen in gesprek kunnen gaan.

1. Bij ca. 7 jaar: (ontdekkingsfase)

Op deze leeftijd beginnen kinderen te lezen, zijn speels en leven veel in hun eigen wereld. Het is belangrijk kinderen te laten weten wat gewoon is en wat niet. Het is goed dat ze iets meer van zichzelf begrijpen en weten waar kinderen vandaan komen. We geloven dat het belangrijk is dat we hen mondig maken in het voorkomen dat hun lichaam beschadigd wordt. We trainen een beetje hun weerbaarheid. We adviseren de volgende boeken aan de ouders:

- "Pap, we krijgen een baby" van Ineke van Herk- van Rijssel
- "Je groeit in liefde" van Jetze Baas
- "Pappa, Mamma en ik" van uitgeverij Gideon.

2. Bij 9 jaar: (verkenningstijd, leergierig)

Het is belangrijk dat kinderen in gezinsverband horen over seksualiteit en gemeenschap. Op deze leeftijd moeten kinderen al weten wat seksualiteit inhoudt en hoe het werkt. Ook in deze fase kunnen ouders prima helpen. We adviseren ouders de volgende boeken:

- Alleen voor meisjes van Judith Janssen – van den Barg uitgeverij Boekencentrum
- Alleen voor jongens van Judith Janssen – van den Barg uitgeverij Boekencentrum

Deze boeken kunnen de kinderen zelf lezen. Daarnaast is het wijs als de ouders de boeken ook lezen en er met de kinderen over in gesprek gaan.

We adviseren voor de ouders zelf het boek "Met kinderen praten over seks" van Marja Bos-Meeuwsen van uitgeverij boekencentrum.

En let in deze fase op: vertel wat de kinderen aankunnen. Vertel niet meer dan ze vragen, maar beantwoordt de vragen wel serieus. Wuif de vragen niet weg. En als je bemerkt dat ze van alles van de straat gehoord hebben, praat erover en vul het "evenwichtig" aan.

3. Afscheid basisschool: (overgang naar pubertijd)

Een aantal ouders grijpt dit moment aan om met haar of zijn kind een dag, weekend of langer weg te gaan. Het is een mooi moment om vooruit te kijken naar de komende veranderingen (school, gevoelens, lichamelijk). Vaak kan heel natuurlijk en in een open sfeer over intieme zaken gesproken worden. Het kan een basis gaan vormen van een open communicatie. Prachtig moment voor een vader-zoon of moeder-dochter weekend. Je kunt dit zelf organiseren, maar er zijn ook georganiseerde weekenden (Navigators bijvoorbeeld). Kinderen nemen nu nog 'alles' van je over als ouder en vragen soms wat door. Dit is een goed moment voor het vormen van de dijk van het geweten: zo wil de Here God dat we genieten van het mooie van seksualiteit en zo blijft het mooi. De SGA wil ouders die met een gebroken huwelijk zitten/zaten daar graag bij helpen.

Het is in deze fase belangrijk het gesprek vooral open te houden. Laat de kinderen merken dat ze jullie alles (!) kunnen vragen. Ouders kunnen het beste de volgende richtlijnen in de kinderjaren hanteren:

- Ontwijk de vragen niet
- Vertel de waarheid vanuit de bijbel
- Formuleer op begrijpelijke wijze
- Gebruik voorlichtingsmateriaal
- Wees eerlijk over jezelf en kwetsbaar. Hou geen schone schijn op

B. Puberjaren

Na de kinderjaren worden de meeste kinderen minder open naar de ouders. Ze gaan puberen. Het losmaken van de ouders begint langzaam. Het is logischer om informatie bij vrienden te halen. Als kerk willen we (mede om die reden) de onderlinge vriendschappen binnen de jeugdclubs stimuleren. Daarom willen we geregeld op de clubs over de relevante onderwerpen spreken.

1. Ca 12, 13 jaar

In deze fase vinden de jongeren het niks om open over seksualiteit en relaties te praten als het andere geslacht er bij zit. We vragen de leiding van Rock Solid aan de hand van de het boekje "Het Grote Vershil" (aangevuld met eigen materiaal) een avond met jongens en meiden apart te houden. Het boekje zal ook worden uitgedeeld aan alle jongeren in deze leeftijdscategorie (dus ook niet leden). We mogen het materiaal van Dick Baarsen gebruiken om er een eigen boekje (in SGA huisstijl) van te maken. Hij wil graag wel een paar zichtexemplaren krijgen. (JW zal het opmaken met Monica opnemen, en JW de tekst wat moderniseren). Deze vorm wordt om het jaar gedaan. We adviseren de clubleiding in het andere jaar ook iets rond relaties te organiseren.

2. Rond 14, 15 jaar

We willen het zo plannen dat er op de jongerenclub "Online" mensen langskomen die een avond met de jongeren praten over seksualiteit. Dat moet een heel normaal gesprek zijn. Het wordt wel een "Boys only" en "Girls only" avond. We vragen Martin en Sanne Lingstuyl deze avond te organiseren. Deze mensen zijn bekend met het onderwerpen, geven vaker dit soort avonden en kunnen onbevangen tegenover de jongeren staan. We willen een ander stel uit de SGA bij zetten om de kennis over te nemen. (JW zal Niels en Katinka van Ginkel of Cornee en Marije Last vragen om dit te doen).

Op die avond geven we de jongeren ook de brochure van de kerk mee: "Het huwelijk: Gods idee en Gods Mysterie"

Dit document wordt op 14 november 2007 met de werkgroep Jongerenenquête (WJE) en de jeugdleiding afgestemd. Erjan en Jacolien zullen zorgen voor de aansluiting van onze ideeën met de werkgroep jongeren.

C. Relaties ontstaan

In deze puberperiode zullen veel jongeren een relatie krijgen. We geloven dat dat het moment is om hen gerichter (minder leeftijdgebonden) te helpen in het ontwikkelen van een gezonde relatie.

1. Verkeringsavond

We organiseren één keer per jaar een verkeringsavond op Valentijnsdag. De ingrediënten zijn:

- Gezellig KC, leuke aankleding
- We willen Ruud Zijffers, Ronald van Mulukom en Hans ter Borg vragen het koken voor hun rekening te nemen
- Tussen de gangen door worden verschillende elementen ingebracht: "Gods bedoeling met het huwelijk", een duet, geestelijke en lichamelijk ontwikkeling
- Bediening willen we laten doen door gemeenteleden
- Aan het eind van de avond willen we het boekje Save Sex van de EO meegeven aan de deelnemers. JW zal vragen aan de EO of we de tekst voor een eigen versie mogen gebruiken.

2. Huwelijksvoorbereiding

Wanneer jongeren trouwplannen hebben, bieden we iedereen (dringend) huwelijksvoorbereiding aan. Dat is een persoonlijke begeleiding vanuit de gemeente. Deze begeleiding bestaat uit 3 a 4 avonden. Hiervoor is apart lesmateriaal ontwikkeld. Hierin komt aan de orde: Gods bedoeling met het huwelijk, seksualiteit, liefde, praktische voorbereiding op het huwelijk en dat wat jongeren zelf willen weten. Het is het meest wenselijk als jongeren een jaar voor hun trouwdatum beginnen met de huwelijksvoorbereiding.

Actie Jan-Willem zal de eigen materialen omzetten in een cursist en docenten boekje. We willen dat opmaken in de huisstijl. Erjan en Jacolien zullen het materiaal lezen.

Tip: Ook stimuleren we jongeren om een speciaal daarvoor beoogd weekend te bezoeken, zoals ReadyToMarry (van de EO).

Gemeente brede aandacht: Relatiemaand: voorstel mei. Erjan zal hiervoor de bewaking zorgdragen

D. Getrouwd en dan?

We weten dat het huwelijk kwetsbaar is en blijft. Niet voor niets lopen veel huwelijken vast. Daarom willen we, ook na het sluiten van het huwelijk, doorgaan met het helpen van elkaar. Belangrijk is dat daar geen taboe op rust. We hopen te werken aan een open sfeer, waarin vrijheid gevoeld wordt over moeilijkheden, lastige vragen en problemen met anderen gesproken kan worden. juist om te bevorderen dat het gevoel niet ontstaat dat "men de enige is met deze moeilijkheden of vragen". Vanuit de gemeente worden de volgende dingen aangeboden:

1. De Marriage course

Deze cursus helpt om ingesleten patronen te doorbreken en het huwelijk op te frissen. Gedurende 6 avonden (met romantisch diner) worden de principes van het huwelijk weer afgestoft en worden belangrijke principes behandeld. Belangrijk is dat de cursus wordt aangevuld met een avond over Gods bedoeling met het huwelijk en de bijbels onderbouwing hiervan. Het zou mooi zijn als deze in het begin van de cursus kan plaatsvinden en niet er achteraan bungelt. Actie: Wie?

2. Huwelijkspastoraat

Soms kan het stormen in een huwelijk. Het is dan belangrijk met een ander echtpaar in de gemeente te kunnen spreken. Mensen die wat getraind zijn in het omgaan met moeilijkheden in het huwelijk. Eigenlijk mensen die dezelfde moeilijkheden zijn doorgegaan. Vanuit de gemeente zijn diverse echtparen beschikbaar om mee te spreken. Uiteraard kan iedereen naar zijn eigen pastorale verzorger (ouderling of pastoraal assistent, kringleider) gaan, maar de ervaring heeft geleerd dat het beter is om het huwelijkspastoraat door een "gespecialiseerd" echtpaar te laten doen. Uiteraard zal wel met het reguliere pastoraat (het gewone en geestelijk omzien naar elkaar) worden afgestemd.

Er zijn nu 7 stellen beschikbaar voor pastoraat:

- Erik en Ellen van der Poel
- Wilma en Martin van Tienhoven
- Theo en Ellen Snijder
- Henk en Alice Steinmann
- Jan en Marina Wubs
- Erjan en Jacolien van der Linde
- Jan-Willem en Marjon Bosman

De Schuilplaats wil deze stellen trainen. Het volgende wordt besproken op deze training: Grenzen van het pastoraat, wanneer is er noodzaak voor pastoraat, visie op relatieproblematieken. Dit aan de hand van het werkboek "Mars en Venus" (6 thema's) zal de training worden verzorgd. Zij denken het geheel in 2 avonden te kunnen verzorgen. Arnout Bakker en Marjan Leenman zullen deze avonden geven. Ze vragen daarbij onze input. Die is: kunnen we niet wat rollenspellen doen? Januari is de bedoeling (genoemde data zijn nu: 15 en 29 januari 2008. De prijs volgt later.

3. Gespecialiseerde hulp

Het kan zijn dat er sprake is van een echte crisis waar specialisten bij nodig zijn. Vanuit de SGA kan doorverwezen worden naar specialisten. We verwijzen door naar de Schuilplaats (breed gereformeerd) of de Driehoek (GKV).

Het zou leuk zijn als we deze aanpak mooi kunnen vormgeven (in onze huisstijl en kunnen voorzien van een soort tijdsblak waar speels deze fases worden weergegeven. Het zou een inlegvel in onze boekje kunnen zijn

Jan-Willem en Marjon Bosman, Erjan en Jacolien van der Linde
5 november 2007